СЛОВО ЗА БОГОЯВЛЕНИЕ

Довчера, възлюбени, Църквата прославяше непостижимото самоумаляване на Божия Син, станал Син Човешки, а днес възпява смирението на Богочовека, Който пристъпва, за да бъде кръстен от Йоан в Йорданските струи – „…Господи, Ти Сам Себе Си понизи до образа на роб и пред робска длан свеждаш като роб глава, милостиво очиствайки моите грехове…”[1]

Кой сътворен ум може да вмести тази тайна? – Въплътеното Второ Лице на Пресвета Троица, Старият по дни, Когото бе видял Исайя в стародавно време, Иисус от Назарет, Човекът без грях, пристъпва, за да приеме покайно кръщение заедно с робите на греха. Пречистият смирено влиза във водите на Йордан, за да умие греховете на митарите и грешниците и на всички, които чуят призива Му и се поучат от Него, понеже е „кротък и смирен по сърце” (Мат. 11:29).

Както благовести св. Иполит Римски, „необятният Извор, от Който блика живот за всички човеци, Изворът, Който няма предел, се покрива с оскъдна… вода. Този, Който присъства навсякъде и всичко изпълва, Непостижимият за Ангелите и Невидимият за човеците иде да се кръсти драговолно”. Но по думите на евангелиста „Йоан Го възпираше и думаше: аз имам нужда да се кръстя от Тебе, а Ти ли при мене идеш?” (Мат. 3:14). „Кой е видял господар да стои прав пред свой роб, кой е видял цар да свежда глава пред свой войник” – възкликва св. Йоан Златоуст и продължава да извайва словесно недоумението на Христовия Предтеча: „Кръщаваните изповядват греховете си; какво ще изповядаш Ти, Който си напълно безгрешен? Не смея да сторя това, което превишава силите ми; не зная как да умия светлината, не умея да осветля слънцето на правдата… Мъртвецът не може да възкреси живия, не болният изцерява лекаря… Не към мене с трепет пристъпват херувимите, не на мене се покланят серафимите… Как ще дръзна да се допра до пресветата Ти глава? Защо ми повеляваш да извърша това, което превъзхожда силите ми? Аз нямам длан, с която бих могъл да кръстя Бога…”

[1] Миней, 5 януари, канон на повечерието, песен първа, четвърти тропар.

„Остави сега; защото тъй нам подобава да изпълним всяка правда” (Мат. 3:15) – отговоря Богочовекът на Своя кръстител. И пак засиява Златоустовото слово като глас на предвечното Слово: „ Послужи като роб на господаря, като воин – на царя, като глина – на грънчаря. Не бой се, смело Ме кръсти, защото Аз ще спася света… Ти… се бавиш да простреш ръката си, а скоро юдеите не ще се посвенят да прострат ръцете си към Мене, за да Ме предадат на смърт… Заради човеците станах Човек. Какво може да е по-чудно от това, че идвам да се кръстя като обикновен човек? Правя това, защото не презирам създанието на ръцете си, не се срамувам от земното естество…”

Над Кръщавания слиза Светият Дух във вид на гълъб. Както бе казал в древност пророк Давид, „Гласът Господен *се носи* над водите” (Пс. 28:3) и ето, че гласът Господен свидетелства: „Този е моят възлюбен Син, в Когото е Моето благоволение” (Мат. 3:17).” Макар Той и да жадува – пояснява св. Иполит – но храни хиляди, Той изпитва умора и дава покой на уморените, „ няма де глава да подклони” (Мат. 8:20), а държи всичко в десницата Си, страда и лекува немощите, търпи удари и дава свобода на света.”

Кой ще изпита този с нищо несравним покой, даван от Изнурения, кой ще получи свободата, дарявана от Бития и Заплювания, кой ще бъде умит от Приелия покайно кръщение в Йордан? Този, който повярва в Него, който не презре божественото Му смирение, който Го обикне „с всичкото си сърце, и с всичката си душа, и с всичкия си разум” (Мат.22:37), отрече се от себе си, вземе кръста си и Го последва (Мат. 16:24).

Да склоним глави и сърца пред неизразимото себепонизяване на Всемогъщия, да разтворим душите си за Неговия кротък зов, да се възраждаме отново и отново в струите на покаянието и да прославяме явилия се в Троица Бог – Пребезначалния Отец, Единородния и Единосъщен Син и Пресветия Благ и Животворящ Дух – на Когото подобава слава, чест и поклонение сега и всякога, и във вечни векове! Амин.